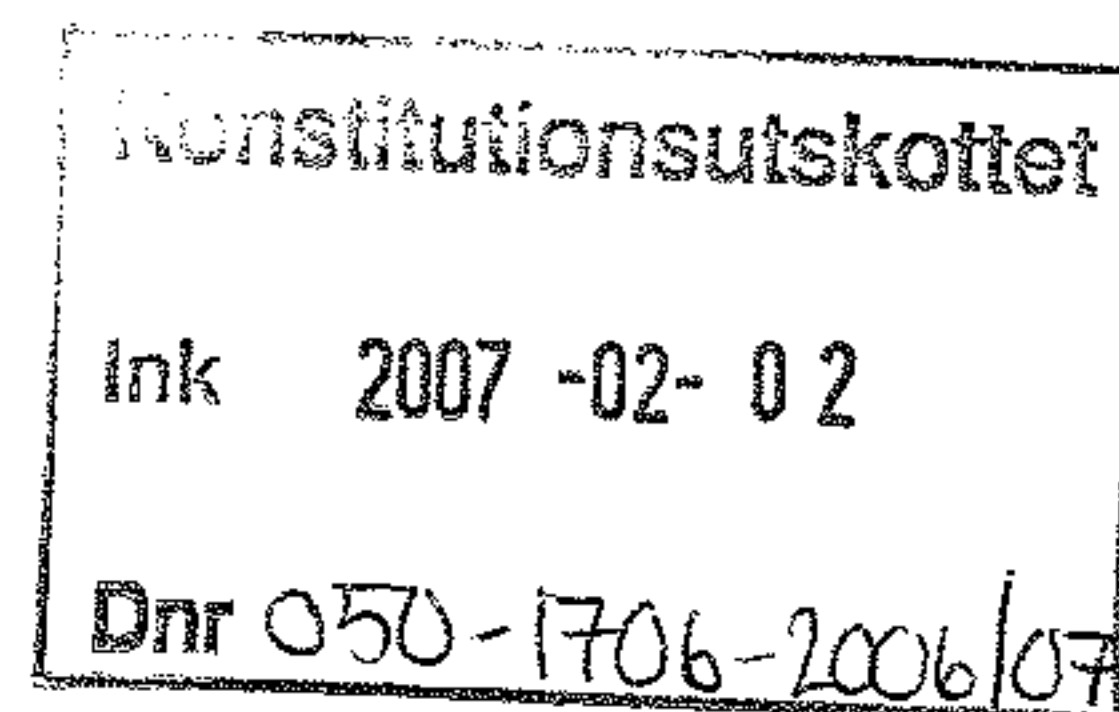

Stockholm 2007-02-02

**Begäran om granskning av upphandling av informationstjänster kring
"nystartsjobb"**

Den 27 december 2006 publicerade Dagens Media nyheten att reklambyrån Storåkers fått ett uppdrag att göra PR för regeringens "nystartsjobb". Enligt tidningen föregicks inte uppdraget av en sedvanlig upphandling från ansvarig myndighet AMS, utan genom en s.k. direktupphandling. Upphandlingen var som det beskrivs i artikeln "ett resultat av ett regeringsuppdrag med kort respit. Det ger AMS en möjlighet att förbigå en offentlig upphandling som i det här fallet skulle ta för lång tid."

Kring denna beskrivning finns mycket att fundera på. Man kan för det första fråga sig om regeringen kan förbigå lagen om offentlig upphandling (LOU). Visserligen finns det möjligheter till undantag från LOU i olika situationer, men grunden ska alltid vara att all upphandling ska ske i konkurrens. Regeringen skyller i detta fall uppenbarligen på tidsbrist, vilket ju har varit det mantra med vilket regeringen velat urskulda många hafsverk som bland annat lagts på riksdagens bord.

I många fall gäller speciella regler för hur regeringen kan hantera sin verksamhet, dock inte när det gäller upphandling. Konstitutionsutskottet har tidigare titta på frågor som rör regeringens upphandlingar, bland annat i betänkandet från 1999/2000:KU20. Där utfrågas den dåvarande chefsjuristen Hans Sylvén vid Nämnden för offentlig upphandling, varvid bl.a. följande redovisades:

"Direktupphandling kan sägas vara en undantagsform som används t.ex. vid mycket låga värden. Man kan också använda sig av direktupphandling om det finns synnerliga skäl - som synnerlig brådska. Det gäller alltså i en nödsituation då det inte finns tid att göra på något annat sätt. Men nödsituationen skall inte vara förorsakad av den upphandlande enheten själv. Man kan alltså inte skapa nödsituationen själv genom dålig planering eller liknande, utan det är mer utifrån kommande omständigheter och händelser som man inte råder över som kan använda sig av s.k. direktupphandling. Det görs alldeles för många direktupphandlingar. Man har ofta relationer till gamla leverantörer. Det finns oändligt många argument för att bara vända sig till en leverantör."

I samma betänkande sägs under rubriken "Utskottets bedömning" bland annat följande:

"Utskottet vill starkt understryka vikten av att upphandlingslagens bestämmelser följs inom Regeringskansliet och att detta görs med god marginal till de olika gränser som sätts i lagen. Regeringskansliets roll som föredöme för andra myndigheter gör detta särskilt viktig. Om man inom Regeringskansliet inte klart och otvetydigt hanterar upphandlingarna med utgångspunkt i de gränser som ges i lagen riskeras att upphandlingslagens regler urholkas inte bara inom Regeringskansliet utan också inom andra myndigheter. De ekonomiska vinster som kan uppnås genom att använda också förfaranden som kan uppfattas som mindre enkla riskerar dessutom att gå förlorade.

Granskningen har visat att brådska i flera fall åberopats som skäl för att använda regler som egentligen kan ses som undantagsregler. De skäl för brådska som åberopats har som grund omständigheter som Regeringskansliet i princip borde ha kunnat förfoga över om planeringen varit bättre."

Slutligen riktar utskottet kritik mot den då sittande regeringens handläggning av ärenden rörande upphandling.

I det nu föreliggande fallet är det ingen tvekan om att brådskan är orsakad av regeringen själv och inte av yttre omständigheter. Mot bakgrund av det konstitutionsutskottet yttrat tidigare i ärendet finns det också anledning att fundera över på vilket sätt den nuvarande regeringen tar tillvara de signaler som riksdagens kontrollerande organ sänder till den.

Det "fribrev" att slippa upphandling som regeringen här delat ut är självklart klandervärt. Extra fundersam blir man när uppdraget sedan går till samma reklambyrå som gjorde valkampanjerna för både moderaterna och allians för Sverige. Det råder heller ingen brist på reklambyråer i Stockholmsområdet. En enkel sökning på nätet ger 100-tals exempel på byråer som kanske velat vara med och lämna anbud, men som nu förvägrats detta genom regeringens förfarande.

Det finns alltså anledning för konstitutionsutskottet att granska hur upphandlingen av konsulttjänster rörande PR för "nystartsjobb" har gått till och i sammanhanget reda ut ansvarsfrågorna kring ärendet. Särskilt bör granskas hur regeringen tagit till vara de tidigare uttalanden som konstitutionsutskottet gjort.

Hans Hoff